

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes uden afstemning.

§ 14
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 om en ny affattelse af § 15
forkastedes uden afstemning.

§ 15, ændringsforslag nr. 4, § 16, således ændret, §§ 17-19, ændringsforslag nr. 5, § 20, således ændret, og § 21
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Anden behandling af lovforslag nr. L 147:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Retternes saglige kompetence i civile sager m.v.).

Af justitsministeren (Ninn-Hansen).
(Fremsat 15/12 88. Første behandling 17/1 89. Betænkning 30/3 89).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Jane Oksen (FP):

Fremskridtspartiet var ved førstebehandlingen af dette forslag lidt i tvivl om sin indstilling, men vi har nu drøftet det nærmere i gruppen, og ved at analysere det mener vi ikke, det får de økonomiske konsekvenser, som vi først frygtede, men at det nok går nogenlunde lige op, og at det trods alt er en forbedring, at flere sager kan behandles ved byretten, så vi vil gerne indstille forslaget til vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1-3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 224:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Ændring af regler om praktisk bistand). Af socialministeren (Aase Olesen). (Fremsat 30/3 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hanne Andersen (S):

For 2 år siden blev et samlet Folketing enig om, at varig hjemmehjælp skulle være gratis fra den 1. januar 1989. Der var flertal for forslaget, og Socialdemokratiet var med i dette flertal.

Den 15. december 1988 blev et flertal her i Tinget enig om, at betaling for hjemmehjælp skulle forlænges til den 1. juli 1989. Vi var ikke med i det flertal.

Men vi var med i flertallet, der vedtog ældre- pakken i 1987. Vi mener fortsat, at samspilsproblemerne skal gøres mindre - de skal løses. Vi mener fortsat, at varig hjemmehjælp skal være gratis. De ældre, de handicappede skal have den hjælp for at kunne blive i eget hjem, hvis de ønsker det, og det letter jo også fortsat presset på plejehjemmene.

I december skulle ministeren så bidrage med besparelser på finansloven og fandt nogle af disse besparelser på hjemmehjælpen, selv om vi dengang pegede på, at de samlede udgifter til en hjemmehjælpstime er 100 kr. i gennemsnit og de offentlige kasser betaler de 96 kr.

[Hanne Andersen]

At fortsætte med betaling for hjemmehjælp er stadig en fortsættelse af administration og planlægning på grund af 4 kr. Administrationen kan end ikke betales af de 4 kr. Lad os nu begynde på afbureaukratiseringen!

Vi havde gerne fortsat ældrepakkesamarbejdet til glæde for de ældre, men samarbejdet skal være troværdigt. Der må være sikkerhed for, at aftaler holder, og vi har ikke den sikkerhed. Det kan regeringen sikkert godt leve med; det værste er, at de ældre også må leve med usikkerhed.

Vi troede, regeringen vidste, hvad den ville for to år siden. Vi troede, at regeringen havde en ældrepolitik. Vi tog fejl, og det gjorde de ældre også. Det er i hvert fald ikke ældrepolitik at hugge en hæl og klippe en tå for bedre at få finanslovsskoen på. Vi venter spændt på, om regeringen har en social perspektivplan. Vi venter på at se linien i regeringens ældrepolitik og socialpolitik.

Der har været flere bud fra regeringen. Der har både været regeringsforslag og forslag fra regeringspartierne, men desværre har der ikke altid været sammenfald. Der har været ideer om at suspendere dyrtidsreguleringen, spare på boligydelsen til de ældre, beskære tilskud til den kollektive trafik, om at medicin skal være dyrere for pensionister, der ikke kan få medicinkort, og at hjemmehjælp fortsat skal betales.

Begrundelsen for at fortsætte betaling for varig hjemmehjælp er, at betaling vil dæmpe efterspørgslen. Det er pudsigt nok samme begrundelse, der bruges, når medicinpriserne stiger. Hvis medicinen bliver dyrere, falder forbruget, patienten bliver rask. Hvis egenbetalingen fortsætter for hjemmehjælp, bliver pensionister og syge åbenbart lette til bens, selvhjulpne, behøver ikke hjælp. Nej, så let er det ikke.

Tværtimod ved vi – og det gennemgik vi også under behandlingen i december – at det koster flere offentlige kroner. Den dyrere hjemmesygepleje uden egenbetaling vil blive brugt i højere grad. Plejehjem og sygehuse kommer også ind som betaling og som middel, men det er jo andre konti, der betaler omkostningerne. At vi taler om samarbejde på tværs af sektorer, fører ikke så vidt, når lovgivningsarbejdet ikke bærer præg af, at der netop også skal ske et samarbejde på tværs af sektorerne.

Socialdemokratiet kan naturligvis ikke støtte dette forslag. Vi ser fortsat gerne, at hjemme-

hjælp bliver gratis. Det er på høje tid, at det nu bliver praktiseret pr. 1. juli i år. Vi vil naturligvis gerne have gratis hjemmehjælp for døende, der ønsker at blive i eget hjem, men det kommer helt af sig selv, hvis ældrepackens beslutning om gratis hjemmehjælp føres ud i livet.

Vi opfordrer derfor partierne til at vende tilbage til beslutningerne for ældrepacken og fastholde beslutningen om gratis varig hjemmehjælp.

Lizzie Lichtenberg (KF):

Da den konservative ordfører i denne sag, fru Merete Aarup, med beklagelse ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne fremføre følgende:

Spørgsmålet om betaling for varig hjemmehjælp blev diskuteret indgående i forbindelse med lovforslag nr. L 120, der blev fremsat den 3. december 1986 af daværende socialminister, fru Mimi Stilling Jakobsen, som led i den daværende regerings såkaldte ældrepakke. Forslaget gik ud på, at betalingen blev nedsat til 13 kr. pr. time, og at der højst kunne kræves betaling for 6 timers hjemmehjælp om ugen.

Under udvalgsbehandlingen blev der stillet ændringsforslag om, at denne form for hjemmehjælp skulle være gratis. Det Konservative Folkeparti havde som princip, at der bør være en egenbetaling for en ydelse, der er indkomstbestemt, men netop her indgik vi et forlig, og det stod vi ved.

Det blev senere tilkendegivet, ikke mindst fra de kommunale organisationer og fra visse brugergrupper, at man ikke ønskede denne form for varig hjemmehjælp, og at man ikke ville have en varig hjemmehjælp uden betaling, og det blev fremsat i Folketinget i 1988 og var til første behandling den 22. november 1988.

Nu står vi her med et forslag fra socialministeren, som jeg næsten vil sige er en mellemproportional mellem disse to udgangspunkter, og Det Konservative Folkeparti kan støtte dette. Det indebærer, at man nedsætter det maksimale timetal om ugen, der skal betales for, fra 6 til 3 timer, og det mener vi har en gunstig effekt på samspilsforholdene, som vi er opmærksom på. Samtidig må det også kunne tilgodese nogle af de skruple, som visse brugergrupper, jeg har nævnt, og kommunerne har gjort os opmærksom på der kan være.

[Lizzie Lichtenberg]

Vi hæfter os ved – og det er vi til fulde enige med ministeren i – at det overskydende prove- nu, der kommer fra finanslovsforligets besparel- ser, netop tænkes anvendt til fritagelse for sær- lige grupper, og her tænker vi selvfølgelig først og fremmest på døende i eget hjem for betaling for varig hjemmehjælp.

Vi må i Folketinget vænne os til at betragte de ældre som værende en uensartet gruppe mangeårige: det er jo en 30-års-generation, vi taler om, nemlig fra 60 til 90 år. De er lige så forskellige, som vi andre er, og har derfor også forskellige behov, og de har også forskellige muligheder for selv at yde noget. Jeg synes, net- op socialministerens forslag er udtryk for respekt for de ældre ved, at man vil lade dem, der har mulighed for det, betale selv. Det tror jeg man må vænne sig til. Det er en uensartet gruppe med mange muligheder, og jeg synes ikke, det er særlig værdigt, at man mener, at de ældre er én gruppe, der er svag, og som ikke kan noget. Jo, de kan noget – det er vores egne forældre. Vi vil selv også være aktive ældre, der kan noget.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Ikke alle ældre er svage, ikke alle ældre er ude af stand til at gøre noget selv, men nogle er naturligvis.

Den konservative ordfører talte om den gun- stige effekt for samfundsforholdene.

Nu foreslås timeantallet ændret fra 6 til 3. Det er selvfølgelig en lille forbedring. Men alligevel skal der fortsat bruges mange ressourcer, mange timer, på at administrere en ordning for egenbetaling, der stadig væk ikke omfatter – i gennemsnit – større beløb end dem, vi hidtil har set. Men der skal administreres i hjemmene, i kommunerne, over edb-anlæg, og det er i hvert fald ikke afbureaukratisering. Det er heller ikke en håndsrækning til dem, der vælger at blive hjemme frem for at måtte benytte et andet til- bud i samfundet.

(Kort bemærkning).

Lizzie Lichtenberg (KF):

Det er da korrekt, som den socialdemokrati- ske ordfører, fru Hanne Andersen, fremfører, at samspilsproblemerne ikke bliver helt afskaffet, men de bliver dog lempet. Som fru Hanne An-

dersen og Socialdemokratiet ved, var årsagen til, at forligspartierne fraveg vores forlig fra 1988 og udsatte betalingsfriheden for den vari- ge hjemmehjælp, dette lands almindelige øko- nomiske situation.

Når vi ikke kan betale alt, hvad vi har lyst til, må vi prioritere. I denne situation har vi altså dels ud fra vores grundsynspunkt om respekt for de ældre og de ældres muligheder valgt at prioritere således, at vi vil lade dem betale, der har mulighed for det, og det vil de også gerne, dels og ikke mindst fordi vi ved, at der er stor hjemmehjælpsmangel. Det er ikke, fordi vi øns- ker et rationeringssystem, men vi må have en eller anden mekanisme, der gør, at man ikke bare bliver oversvømmet med krav i kommunerne under henvisning til loven: »Jeg har ret til at få en hjemmehjælp gratis« – og »Jeg har ret til at få en hjemmehjælp«. Jeg ved godt, at det er kommunerne selv, der visiterer, men det er altså også kommunerne, der har henstillet til os, at de ikke bliver udsat for så hårdt et pres, der kan blive ved, at man henviser til loven. Der er altså god sammenhæng i, hvad den konser- vative grundholdning er, nemlig respekt for det enkelte menneske, men så sandelig også hjælp til dem, der har hjælp behov.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Jeg er enig med den konservative ordfører i, at det selvfølgelig er dejligt at have en ret, men som det blev sagt, skal det jo vurderes, om der er behov.

Jeg medgiver også gerne, at dette spørgsmål naturligvis drejer sig om en politisk priorite- ring, men vi havde en helt anden prioritering i december: Vi havde f.eks. ikke en prioritering, der hed lettelse af formuesskatterne.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Den konservative ordfører sagde bl.a., at alle, der har råd til det, skal betale. Problemet er ba- re, at man går så langt ned, at man får mange med, der faktisk ikke har råd til at betale.

Noget andet er, at man vel ikke bare kan komme og forlange hjemmehjælp. Hvis man er så dårlig, at man har brug for den, kommer både læge, sygeplejersker og alle institutioner ind i det og afgør, i hvilket omfang og hvor mange timer det skal være.

[Inger Stilling Pedersen]

Så vidt jeg ved, kan man ikke bare komme og sige: Jeg har ret til gratis hjemmehjælp!

(Kort bemærkning).

Lizzie Lichtenberg (KF):

De to sidste ordførere pegede på noget helt væsentligt, nemlig, at det er kommunerne, der skal beslutte. Det er også kommunerne, der over for os – og bl.a. flere socialdemokratiske borgmestre – har bedt om endelig at blive fri for at få en helt betalingsfri varig hjemmehjælp ude i kommunerne, fordi de var bange for, at de ikke selv i lokalsamfundet kunne stå imod presset fra en øget efterspørgsel. Det tror jeg vi bliver nødt til at tage hensyn til i vores prioritierungsdebat, og det er også det, der ligger til grund for, at vi kan støtte ministerens forslag her i dag.

Agerschou (SF):

Hvis fru Lizzie Lichtenberg slår op i Folketingets forhandlinger fra foråret 1987 i forbindelse med ældrepakken, vil hun opdage, at den daværende konservative ordfører sagde stort set præcis det modsatte om gratis varig hjælp af det, fru Lizzie Lichtenberg siger i dag.

I øvrigt vil jeg sige, at dette lovforslag er en af de mere rodede sager, vi har beskæftiget os med på det sociale område, og det siger ikke så lidt. Som tilstanden er for tiden, er varig hjemmehjælp gratis fra 1. juli 1989, og det er det, socialministeren gerne vil ændre ved at indføre en maksimal betaling for 3 timer pr. uge.

Jeg synes, der er grund til nok en gang at gennemgå baggrunden for sagen. Et samlet Folketing vedtog i juni 1987 at gøre varig hjemmehjælp gratis på idé fra Kommunernes Landsforening. Jeg ved godt, at Kommunernes Landsforening det sidste halve år har forsøgt at sige det modsatte, men sandheden er, at ideen til at gøre varig hjemmehjælp gratis kom fra Kommunernes Landsforening. Og frem til efteråret 1988, altså i ca. 18 måneder, hørte man ikke et pip fra Kommunernes Landsforening om problemer i den forbindelse, men så brød Kommunernes Landsforening stilheden kort før deadline og fortalte, at der ville blive problemer. Det synes vi godt de kunne have oplyst Folketinget om i foråret 1987.

Et flertal vedtog så i december 1988 at udsætte loven et halvt år. Det var SF imod, og efter de sidste dages avisskriverier undrer vi os også

over, hvad et par af de partier, der var med, egentlig mente med denne udsættelse.

Indtil nu har vi ikke hørt tilstrækkelig tungtvejende argumenter for ikke at indføre gratis varig hjemmehjælp. Hvis det skulle vise sig, at der er flertal for ministerens forslag, vil SF foreslå, at der også indføres en »kan-regel«, hvorefter kommuner kan beslutte selv at gøre den varige hjemmehjælp gratis.

(Kort bemærkning).

Lizzie Lichtenberg (KF):

Det er jo altid en fordel, at man ser på, på hvilken baggrund udsagnet kommer. Nu nævnte hr. Agerschou, hvad den konservative ordfører sagde, dengang vi vedtog ældrepakken. Udgangspunktet dengang var netop de 13 kr. i 6 timer, et forslag fremsat af daværende socialminister, fru Mimi Stilling Jakobsen. Jeg nævnte også i min ordførertale, at den konservative gruppe lægger vægt på egenbetaling, men det var et led i dette forlig, vi indgik, at vi netop fraveg dette. Fra at være en egenbetaling med en ydelse, der var indkomstbestemt, gik vi i forliget ind på, at vi tilsluttede os den varige hjemmehjælp.

Udviklingen har jo vist, at man udsatte den varige hjemmehjælps fritbetaling. Det var vi også med til, og i dag kommer man så, som jeg nævnte, med en mellemproportional. Som jeg har begrundet – det fremgår også af vores betækningsbidrag – er det ikke mindst for at imødekomme brugernes ønsker, altså dem, der har været bange for, at man på grund af både mandskabsmangel og pengemangel i kommunerne ikke kan honorere den varige hjemmehjælp uden betaling til alle, der har behov for det. Det er rigtigt, at der stadig væk skal visiteres, men behovet kan jo blive stort. Der er altså ingen som helst grund til at påpege, at der skulle være forskel i grundopfattelsen, for den er den samme, men vi må hen ad vejen være så smidige, at vi kan indgå forlig, og det har vi kunnet. Jeg må ligesom den socialdemokratiske ordfører beklage, at vi ikke har kunnet fortsætte, men som sagt, vi ønsker at prioritere vores statsmidler anderledes i den givne situation.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Jeg synes også, at det i forbindelse med det

[Hanne Andersen]

udvalgsarbejde, der foregik i december måned, er værd at erindre hinanden og den konservative ordfører om, at Ebeltoft Kommune jo har haft frikommuneforsøg. Vi spurgte, hvordan det gik i Ebeltoft; nu havde man sat vurderingen i bero, fordi netop ældrepakken indeholdt gratis hjemmehjælp, men man sagde dog, at der er betydelige besparelser på plejehjemmene. Der er mange hjemmeboende på grund af en god døgnpleje og ingen hospitalsindlagte, og for færdigbehandlede pensionister er der kun et par måneders ventetid til plejehjem.

Forsøget i Ebeltoft har skabt en meget stærkt forbedret situation for pensionisterne. Der er sparet penge på det, og der er givet et langt bedre tilbud til de ældre i Ebeltoft Kommune. Det peger sandelig på, at det nu er på tide, at Folketinget vedtager indførelse af gratis varig hjemmehjælp.

Agerschou (SF):

Jeg er bange for, at De Konservative ikke rigtig ved, hvad det er, de mener. For er det forkert, at De Konservative i juni 1987 stemte for en ordning med gratis varig hjemmehjælp fra 1. juli 1989? Og er det forkert, at De Konservatives ordfører direkte argumenterede for forslaget bl.a. med henvisning til Kommunernes Landsforenings daværende holdning?

(Kort bemærkning).

Lizzie Lichtenberg (KF):

I min første besvarelse af hr. Agerschous spørgsmål sagde jeg, at man måtte se udsagnene på den baggrund, der er, og det må jeg også sige i dette tilfælde. Der er nemlig foregået en udvikling. Vi var med i et forlig, og jeg har begrundet, hvorfor vi gik med i forliget. Men der er sket en udvikling i samfundet, ikke mindst med vore økonomiske muligheder, og det er stadig væk dem, vi samarbejder med det øvrige Folketing om. Det var derfor, Det Konservative Folkeparti gik med på det halve års forlængelse af betalingen, og det er derfor, Det Konservative Folkeparti nu støtter forslaget i bestræbelserne på at få de offentlige udgifter ned i 1989 og 1990 – så vi kan få det provenu, man var enig om dengang.

Der er altså ingen forskel i vores grundholdning. Hr. Agerschou kan læse lige så mange gange, han vil, i Folketingets forhandlinger, men dette land har ikke stået stille de sidste to

år, og som jeg har begrundet det også her i dag, er det først og fremmest et spørgsmål om, at vi prioriterer anvendelsen af de offentlige midler, som vi desværre ikke har for mange af, på en sådan måde, at de gavner mest muligt, og her er netop et af de områder, hvor vi vil sætte ind.

Vi kan derfor støtte socialministerens forslag.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Fru Lizzie Lichtenberg mener, at vi skal benytte de offentlige midler på den bedst mulige måde. Det er jeg helt enig i, og derfor synes jeg, at man bl.a. skulle starte afbureaukratiseringen på dette område. Det ville være åbenbart, og det er nødvendigt.

Jeg vil også spørge fru Lizzie Lichtenberg, om hun ikke mener, at man skal analysere et lovforslag og dets virkninger, at man skal bruge tid på det og tage konsekvensen af det. Et led i analysen er frikommuneforsøget i Ebeltoft Kommune, der helt præcist peger på, dels at man kan få en bedre kvalitet for de mennesker, det drejer sig om, dels at der oveni som tillægsgevinst er besparelser. Nej, verden har ikke stået stille i to år: Ebeltoft har haft et forsøg, der virkelig beviser, at det er løsningen på nogle problemer. Der er også besparelser, og der er endda afbureaukratisering.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Fru Lizzie Lichtenberg siger, at verden ikke har stået stille i de to år – det er sikkert korrekt, det vil vi da ikke afvise – men det kan man bare ikke mærke på fru Lizzie Lichtenbergs indlæg. Der er ikke ét af de argumenter, fru Lizzie Lichtenberg bruger i dag, som De Konservative ikke kunne have brugt for to år siden.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Fru Lizzie Lichtenberg for den sidste korte bemærkning i denne omgang. Derefter går vi til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Lizzie Lichtenberg (KF):

Jeg kan kun forstå fru Hanne Andersens indlæg her sådan, at hun regner med, at hvis vi

[Lizzie Lichtenberg]

skulle køre den linie, fru Hanne Andersen kommer ind på her, skulle vi bibeholde loven, og det vil sige forlænge den hidtidige betaling, som den er i dag. For der er selvfølgelig lavet analyser, og der er selvfølgelig set på resultaterne, men jeg tror ikke, det er det, fru Hanne Andersen mener.

Jørgen Winther (V):

Det er en lille smule frustrerende at være ordfører nr. 4 efter partistørrelse, når der er så mange korte bemærkninger. Det bare være sagt i en parentes.

Venstre finder, det er et udmærket forslag, socialministeren her fremsætter, nemlig at betalingsdygtige pensionister nu selv skal betale for de første 3 timers hjemmehjælp pr. uge.

Der har, som den socialdemokratiske ordfører, fru Hanne Andersen, har omtalt, været gennemført et frikommuneforsøg i Ebeltoft, og jeg lyttede med store ører, da fru Hanne Andersen sagde, at det er denne gratis varige hjemmehjælp, der har bevirket, at der nu er mindre efterspørgsel efter plejehjem i Ebeltoft Kommune. Jeg vil i denne anledning gerne stille fru Hanne Andersen et par spørgsmål.

Hvornår startede døgnplejen i Ebeltoft Kommune? I hvor stor en del af kommunen har døgnplejen fungeret? I hvilke dele af kommunen er det, der især har været disse sparede plejehjemspladser?

Jeg synes, det er en lidt grov forenkling at sige, at bare fordi man ændrer én ting, er det dét, der er årsagen til, at der er mindre behov for plejehjemspladser. Det kan jo lige så vel være døgnplejen. I mange kommuner har man gjort den erfaring, at døgnplejen er en virkelig begrænsende faktor, hvad angår efterspørgslen efter plejehjemspladser. Personlig tror jeg – jeg kan ikke bevise det – at døgnplejen har haft langt større effekt i Ebeltoft Kommune end netop den gratis varige hjemmehjælp.

Socialministerens forslag er fremragende, men jeg ville mene, det kunne blive endnu bedre. I Venstre så vi egentlig gerne, at der var lidt mere betaling for lidt flere timer, og at der var lidt mere forenklede takster i stedet for denne glidende skala, hvor der er mange forskellige beregninger; det kan koste 7 kr., 14 kr., 33 kr. osv. og helt op. I Venstre så vi hellere, at man f.eks. kun havde 3 takster, så det var mere overskueligt at finde ud af.

Men det, vi politikere står over for, er jo, om vi vil løse samspilsproblemerne, eller om vi vil løse problemet med de høje offentlige udgifter og få skattetrykket ned. Det er så nemt at stå her og sige: Nu vil vi løse samspilsproblemerne, nu vil vi sørge for, at de, der har sparet op, virkelig ikke skal straffes. Jeg synes egentlig, det er fantastisk at høre en socialdemokratisk og en Socialistisk Folkepartis ordfører forsvare, at de virkelig rige pensionister nu fortjener at skulle have fortsat gratis varig hjemmehjælp.

Jeg mener, vi snart må træffe et ret klart valg her i Folketinget, hvis vi virkelig vil have de offentlige udgifter ned. Vi må erkende, at vi ikke kan løse alle problemer på én gang, og vi kan altså ikke løse samspilsproblemerne. Derfor vil vi i Venstre prioritere sådan, at vi frem for at løse samspilsproblemerne får de offentlige udgifter ned og dermed får skattetrykket ned.

Der er et enkelt område i forslaget, som jeg gerne vil fremhæve, og som vi i Venstre synes er fremragende, og det er, at det bliver muligt for alvorligt syge og døende at få gratis hjemmehjælp. Dér føler jeg virkelig at det er gode tanker, der ligger bag forslaget, og i sådanne situationer er alternativet også ofte en plejehjemsplads eller en sygehusseng. Det gælder ikke for en meget stor del af de andre patienter, som vi har talt om.

Men dette her er desværre lidt typisk for visse partier her i Folketinget: Man har en fornemmelse af, at pengeskassen stadig væk er fuld, og derfor vil man fortsætte med at bruge penge.

Fru Hanne Andersen talte om, at vi nu skulle begynde på afbureaukratiseringen. Jamen når vi nu har den holdning, at den gratis hjemmehjælp vil bevirke en øget efterspørgsel – og det er der ingen tvivl om, for jo billigere noget er, des større efterspørgsel vil der blive – vil vi selvfølgelig ikke gå ind for en afbureaukratisering, der ikke samtidig hjælper til at nedsætte de offentlige udgifter.

Jeg er meget spændt på nu at høre, hvordan Fremskridtspartiets ordfører stiller sig. Fremskridtspartiet er jo altid positiv over for besparelser i den offentlige sektor, når man taler generelt. Men når man når målstregen, er det desværre sådan, at man løber lidt. CD er jeg også meget spændt på, men jeg håber da, at prioriteringen af, at vi skal have skattetrykket ned og være troværdige over for vore borgere, når vi taler om det, er det, der er det fremherskende.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Jeg vil gerne sige til Venstres ordfører om Ebeltoftforsøget, at det, jeg sagde om, at både hjemmehjælp og døgnpleje havde haft en gavnlig indvirkning, faktisk står i materialet fra Ebeltoft. Jeg synes dog også, at en god og ordentlig hjemmehjælp og en god og ordentlig døgnpleje selvfølgelig bør være et kommunalt tilbud og et kvalitetstilbud, enhver kommune bør have. Jeg mener også, vi kan løse samspilsproblemerne, hvis vi vil. Jeg mener fortsat, det er en prioritering. Men naturligvis er der forskel på den politik, Socialdemokratiet ønsker på ældreområdet, og den politik, andre partier, bl.a. Venstre, ønsker. Hvis man vil løse samspilsproblemet, er det bl.a. et valg mellem at lette formueskatterne eller gøre noget på hjemmehjælpsområdet. Vi mener ikke, pengekassen er fuld til hvad som helst, og det har vi sagt ved flere lejligheder. Vi mener heller ikke, at gratis hjemmehjælp nødvendigvis giver større efterspørgsel. Det ville betyde, at visiteringen af dem, der skal bedømme behovet, skulle blive anderledes. Men hvorfor skulle den vurdering dog blive anderledes? Jeg må gå ud fra, at den er lige saglig og velbegrunderet i begge situationer; andet ville da ikke være seriøst.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Hr. Jørgen Winther beskylder SF for at varetage de rige pensionisters interesser. Det er jo en hård beskyldning, som bl.a. bærer præg af, at hr. Jørgen Winther ikke har orket at sætte sig ind i SF's pensionspolitik, men mere bruger tiden på et forgæves forsøg på at bringe orden og sammenhæng i Venstres socialpolitik.

Men jeg vil gerne spørge hr. Jørgen Winther: Stemte Venstre for at indføre gratis varig hjemmehjælp i juni 1987? Og et andet spørgsmål: Mener hr. Jørgen Winther, at de pensionister, der i dag betaler for varig hjemmehjælp, er specielt rige?

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Først til fru Hanne Andersen: Det er da rigtigt, at visiteringen sikkert ikke ændres, hvis hjemmehjælpen bliver gratis, men der er flere, der vil efterspørge og blive visiteret dertil, i det øjeblik hjemmehjælpen bliver gratis.

Jeg tænker f.eks. på ældre personer, som gennem mange år har haft en privat hushjælp til en eller anden rimelig timetakst, som ikke følger SiD's normeringer. Her er situationen den, at man står over for alternativet: Skal man give 35-40 kr. i timen for at have en privat hushjælp, eller skal man tage imod det gratis tilbud fra det offentlige? Gratis vil sige, at det offentlige betaler godt 100 kr. pr. time. Jeg er da helt overbevist om - det er noget, jeg har erfaring med - at der er flere, der så vil vælge det offentlige tilbud, fordi det nu engang er meget billigere. Det kan ikke undre og kan heller ikke undre Socialdemokraterne, hvis de tænker sig lidt mere om.

Så er der et svar til hr. Agerschou: Jeg var ikke folketingsmedlem dengang, men jeg har læst, at Venstre stemte for på det tidspunkt i juni måned 1987. Det var for at løse samspilsproblemerne. Men som jeg sagde før, er Venstre ved at erkende, at vi ikke kan løse alle problemer her i samfundet. Vi kan ikke løse problemet, at vi skal have de offentlige udgifter ned, og løse samspilsproblemet på samme tid. En ting må prioriteres, og i Venstre prioriterer vi altså at få de offentlige udgifter ned.

Jeg kan også sige, at Venstre var det parti, der først rejste spørgsmålet, jeg tror, det var i august-september måned. Da rejste vi spørgsmålet, om det fortsat skulle være gratis at få varig hjemmehjælp. Det skete i en artikel i Jyllands-Posten i august eller september måned 1988. Det glæder os, at vi er kommet så langt, at der har været et konkret forslag på regeringens bord med henblik på, at der skulle være betaling for hjemmehjælp.

Sagen er, at hvis man vil reducere de offentlige udgifter, må man tage nogle af de ubehagelige beslutninger, og jeg er klar over, at det her bestemt ikke er noget, der er populært blandt ældre.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Fru Hanne Andersen for en kort bemærkning og derefter hr. Agerschou.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Man er så bekymret for efterspørgslen. Man behøver nu ikke at have den store bekymring. Der er hjemmehjælpere nok, men skulle vi komme til at mangle hjemmehjælpere, har jeg ingen bekymring ved, at vi uddanner nogle fle-

[Hanne Andersen]

re. Det er den korteste, billigste, gode og djærve sundhedsuddannelse, der findes, et godt tilbud til pensionisterne i deres hjem. Det er til at overkomme, og jeg ved, at der er folk, der er parate. Vi kender antallet. Der er kvinder og mænd, der er arbejdsløse, der venter på en kortere eller en længere uddannelse, der venter på at komme i gang. Så det vil ikke bekymre mig.

Med hensyn til, om nogle meget rige, de få meget rige, skulle vælge at få det »gratis« tilbud eller det offentlige tilbud uden egenbetaling frem for den private hushjælp, forestiller jeg mig i hvert fald ikke, at de vil stå i kø ned ad alle købstædernes hovedgader eller andre steder for at få den hjælp. Jeg forestiller mig tværtimod, at der sikkert er mange, der ikke vil kunne klare at skulle nøjes med den ene eller de 2 timers hjælp om ugen, de kan få tilbudt. Jeg tror, mange af dem vil fortsætte, men det vil alligevel ikke ryste mig, hvis de ikke vil.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Jeg kan nu forstå, at det er Venstres opfattelse – eller også er det hr. Jørgen Winthers opfattelse, det er aldrig til at hitte ud af – at man ikke kan løse samspilsproblemer på det sociale område. Det synes jeg er interessant, og jeg vil gerne spørge socialministeren, om det også er regeringens opfattelse, at det ikke kan lade sig gøre.

Så et enkelt spørgsmål til hr. Jørgen Winther, jeg ikke fik besvaret, nemlig hvorvidt hr. Jørgen Winther mener, at de, der i dag betaler for varig hjemmehjælp, er specielt rige.

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Det vil jeg gerne svare hr. Agerschou på. Jeg tror, at langt de fleste bestemt ikke er videre rige i det øjeblik, de har behov for hjemmehjælp og selv skal betale derfor. Der er da nogle, men der er en stor del, der ikke er det. Det er sådan inden for det sociale område, at forskellen mellem en, der har et arbejde, og en, der er på bistand og har to børn, ikke er ret stor. Begge to er fattige. Jo større skatte trykket bliver, jo flere fattige bliver der i samfundet. Der er ikke ret mange rige mere, hr. Agerschou.

Tove Niemann (FP):

Til hr. Jørgen Winther vil jeg først sige, at de meget, meget velhavende ikke er dem, der belaster de sociale systemer. Det er ikke dem, der vil gøre krav på gratis varig hjemmehjælp, så det er simpelt hen noget sludder.

Hr. Jørgen Winther var meget spændt på, om Fremskridtspartiet vil være med til at spare på det her punkt, for vi vil jo spare på de offentlige udgifter. Det vil vi, men ikke på de syge og svage og slet ikke på folkepensionisterne. Der er mange, mange andre steder inden for det offentlige, hvor der kan spares. Det er ligesom om, at hver gang der her i Danmark bliver talt om, at nu skal der spares, så er det på pensionister, det er på sygehuse, det er på lægebesøg osv., osv., for at befolkningen skal sige: Åh nej, det er nok ikke så godt, at vi sparer, for det går jo ud over alle de svage. Det er som sagt ikke dér, vi vil spare.

Da Fremskridtspartiet i december stemte for lov nr. 837, stemte vi kun for, at ordningen med gratis varig hjemmehjælp blev udsat et halvt år, ikke at den helt skulle udgå.

I bemærkningerne står der, at såvel brugere som kommuner har kritiseret indførelsen af gratis varig hjemmehjælp. Jeg kan nu ikke rigtig forestille mig, at brugerne skulle være så negative. Men alt det ønsker vi oplyst i det samråd, som Fremskridtspartiet har indkaldt socialministeren til.

Da lovforslaget om gratis varig hjemmehjælp blev behandlet her, stemte et enigt Folketing for loven, også Det Radikale Venstre og dermed også socialministeren. Men det var selvfølgelig også lige op til et valg, hvor alle partier ville gøre alt for vores folkepensionister og de svage i samfundet.

Men nu er der en tendens til at udhule folkepensionisternes økonomiske forhold. Lad mig bare nævne en ting som boligstøtten, hvor indkomstgrundlaget for at få boligstøtte blev hævet fra 1. januar. Samtidig har der været et lovforslag, der gik ud på, at folkepensionisterne skulle betale mere for at bo i andelsboliger. Dette blev heldigvis ikke vedtaget.

Fremskridtspartiet kan ikke støtte dette lovforslag.

Bente Juncker (CD):

Rygraden i den ældrepolitik, store dele af Folketinget og Centrum-Demokraterne kan li-

[Bente Juncker]

de, er netop hjemmehjælpen. Og en af målsætningerne må være, at vi prøver på via en god hjemmehjælp at holde folk så længe som muligt i deres eget hjem. Det er det, Centrum-Demokraterne mener om hjemmehjælpen.

Vi har set på det her lovforslag, og i bemærkningerne står der, at en sådan ordning vil kunne medvirke til at afdæmpe det efterspørgselspres, der ville følge af en afskaffelse af betalingsreglerne. Det synes vi ikke om. Vi mener, at de, der har behov for den varige visiterede hjemmehjælp, behov for at bo i deres eget hjem, skal være dér frem for på et plejehjem eller et hospital, som jo er langt dyrere.

Jeg forstår, at de gamle betalingsregler stadig er gældende efter dette forslag, og jeg kan ikke se, at disse betalingsregler er spor nemmere end det med de 13 kr. pr. time. Nu skal jeg ikke rippe op i den gamle diskussion fra 1986-87. Men her er det da også procenter. Det er 14 pct. af beløbet, én skal betale, det er 27 pct., en anden skal betale, og det er 50 pct., en tredje skal betale.

Jeg vil bede ministeren om at komme op og bekræfte, at dette er regelforenkling for kommunerne. Det synes jeg nemlig ikke det er. Der er stadig denne procentvise graduering af betalingen.

Centrum-Demokraternes gruppe har i dag besluttet, at vi går imod dette lovforslag.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti hilser med tilfredshed dele af forslaget. Bl.a. er vi glade for, at man i hvert fald i regeringen er enig i, at kronisk syge, meget alvorligt syge og døende skal have gratis hjemmehjælp. Vi er også glade for, at man vil arbejde for og er indstillet på, at der kun skal betales for 3 timer pr. uge.

Men så hører det positive også op. Vi mener, at man ikke under nogen omstændigheder kan bruge den skala, man hidtil har brugt. Der kan være mange argumenter for det, bl.a. at det at opkræve så små beløb, som der er tale om, må give meget administration.

Hr. Jørgen Winther siger, at vi ikke kan løse alle samspilsproblemer. Nej, det kan vi nok ikke, men vi kan i hvert fald gøre noget ved det.

Det er sådan i dag, at man ikke skal have så forfærdelig meget, bare en forholdsvis lille pension, før man skal betale skat. Når man ser på sociale ydelser, bl.a. betaling for hjemmehjælp,

bør man se på, hvad den person har til rådighed, når vedkommende har afleveret halvdelen eller over halvdelen i skat. Har man råd til at betale det, men ikke kan få medicinkort og mange andre ting, kan man komme i en situation, hvor man i realiteten er dårligere stillet.

Jeg har diskuteret det her med en kommune, som gav mig ret i, at fejlen er, at man ikke tager hensyn til, at der betales skat af det beløb, der ligger over folkepensionen. Før i tiden kunne man komme ud for at skulle betale op til 1.500 kr. om måneden af en lav indtægt, så man i realiteten ikke havde noget tilbage til husleje og til at leve for.

Jeg synes, vi i meget højere grad skal se på, hvilke forhold det egentlig er, vi byder pensionister, men også nogle med lave indtægter. Alt stiger, og indtægterne er ikke så store, så det kan være svært. Jamen, siger man, så kan vi jo give boligtilskud. Så skal vi altså til at give andre tilskud, fordi regnestykket ikke hænger sammen.

Derfor vil vi meget gerne i udvalget se på de betalingsregler, der er.

Kristeligt Folkeparti vender sig ikke imod det og siger, at der ikke skal være nogen rimelighed, at man, hvis man har samme indtægt, som da man var i arbejde, en pension, der ligger meget højt, så ikke skal betale et mindre beløb. Det kan diskuteres, det vil vi ikke vende os imod. Men vi vender os imod, at pensionister med lave indtægter skal betale.

Vi vil så gerne have, at ældre skal forblive i eget hjem, og det lyder også meget smukt, men så må vi også se på, hvordan de mennesker har det i deres eget hjem. Vi har ikke bare løst problemet ved at nedlægge plejehjem og institutioner og anbringe folk hjemme hos sig selv, hvor de for det meste er overladt til sig selv.

Hvis folk skal have hjemmehjælp, som jeg sagde tidligere, så skal den bevilges. Man skal se på forholdene, hvor nødvendig den er, og derefter får folk så bevilget et antal timer. Hvis man er så syg og svag, at man ikke kan klare sig selv, er det urimeligt, at man efter de nuværende ordninger skal betale. I dag betaler man ikke for sygeplejersken, men for den medhjælp, sygeplejersken skal have. Selv om man måske ikke har bedt om at få den hjemmehjælp, kræves den, og alligevel skal man betale for den.

Der foregår mange urimeligheder, som man måske ikke er klar over, før man får det ind på

[Inger Stilling Pedersen]

livet og ser, hvordan ordningen egentlig fungerer.

Jeg tror også, vi skal se på husstandsindkomsten, altså ægtefælleindkomsten. Den lægges oveni. Jamen er det rimeligt i alle tilfælde? Hvis nu en person er syg og svagelig og har brug for hjælp, hvorfor skal den person så ikke uafhængigt af ægtefælleindtægt have den hjælp, der er behov for? Man kan vel så bede om, at den person bliver indlagt på et plejehjem eller en institution eller et andet sted for at blive passet.

I langt højere grad må vi altså prioritere. Vi vil gerne have, at man skal opholde sig i eget hjem, og man skal have lov til at være der, men samfundet skal yde al den hjælp, der er nødvendig for, at man kan være i eget hjem.

Og husk så på – også til hr. Jørgen Winther – at det er langt, langt billigere, når folk er i eget hjem, også selv om man skal give noget ekstra hjælp, end hvis de er på et plejehjem eller et hospital. Der er overhovedet ingen sammenligning.

Vi håber på en god udvalgsbehandling.

Socialministeren (Aase Olesen):

Jeg er desværre ikke i stand til at takke et flertal for tilslutning, men jeg vil dog gerne takke regeringspartiernes ordførere og også Kristeligt Folkeparti for den principielle tilkendegivelse, at man ikke er imod betaling.

Som bekendt indgik regeringen en finanslovsaftale om at udskyde iværksættelsen af den gratis hjemmehjælp, men tilkendegav samtidig i december måned, at vi ville fremlægge et forslag om en ny betalingsordning.

Når vi er landet på en model, der foreslår, at man maksimalt skal betale for tre timer, har det selvfølgelig en begrundelse.

De tre timer svarer godt og vel til det, man får tildelt, når man har behov for rengøringshjælp og almindelig hjælp til den daglige husførelse. Er man alvorligt syg og skal have mere hjemmehjælp og andre ydelser, vil det, der ligger ud over de tre timers hjemmehjælp, altså være gratis.

Når vi har ønsket at bevare en betaling, hænger det sammen med, som også hr. Jørgen Winther gjorde rede for, at det, man vil opleve, og det, man regner med, er, at der vil blive et øget pres på ordningen, hvis man gør hjemmehjælpen fuldstændig gratis.

Det har ikke noget at gøre med, at det er at foretrække frem for at flytte folk på plejehjem. Det er ikke det, det handler om. Det er slet ikke den problemstilling. Som andre har gjort rede for det, er en række ældre mennesker faktisk berettiget til varig hjemmehjælp, men klarer sig med privat hushjælp, og det er det, man så gerne vil have gjort til offentligt ansatte og offentligt uddannede.

Jeg kan så have mine lumske eller bange anelser om, at den pågældende private hushjælp ikke ville kunne blive antaget og ikke ville kunne blive uddannet i tilstrækkeligt omfang.

Det er ikke, som fru Tove Niemann sagde, utænkeligt, at pensionisterne er imod det. Jeg har på utallige møder i pensionistforsamlinger fået advarsler mod at gå ind for gratis hjemmehjælp. Man er godt klar over, hvordan realiteterne er: Der vil blive mangel på personale, og kommunerne vil blive nødt til at stramme visitationsreglerne for at kunne klare efterspørgslen.

Kommunernes Landsforening har tidligere vurderet, at det vil gå ud over mellem 60.000 og 70.000 mennesker. Men det er der selvfølgelig ingen der kan vide, før det er sket.

Det er altså det, man kan komme ud for, og det var baggrunden for, at jeg i efteråret foreslog, at vi skulle udsætte den her sag i et halvt år, så vi fik tid til at se nøjere på sagen.

Selve forslaget om at nedsætte maksimumsbetalingen fra seks timer til tre timer er begrundet i hensynet til at dæmpe samspilsproblemet.

Fru Inger Stilling Pedersen spurgte, om det ikke stadig væk er sådan, at man kan risikere at komme op på en marginalprocent på over 100, altså at man kan have mindre til rådighed, hvis man har en lille indtægt. Jo, sådan er det stadig væk. Nu afhjælper vi samspilsproblemerne på anden vis, men det er rigtigt, sådan er det. Når vi indfører betaling for maksimalt tre timer, kommer man ikke op over 100 pct. Det maksimale er 88 pct., og det findes kun i et kort interval. Disse beregninger vil jeg selvfølgelig sende til Folketingets Socialudvalg.

Ordningen har været grundigt diskuteret, også – efter råd og efter aftale med nogle af de partier, som i dag har vendt sig imod forslaget – med Kommunernes Landsforening og repræsentanter for de to store hovedstadskommuner. Selvfølgelig er der også blandt repræsentanter-

[Socialministeren]

ne for kommunerne delte meninger om, hvorvidt man overhovedet skal have gratis hjemmehjælp, men skal man have det, varierer ønsket om at bevare en betaling fra tre til fire timer, og derfor har jeg valgt de tre timer.

Der er blevet stillet nogle spørgsmål. Det var, om regeringen ikke mener at kunne løse samspilsproblemer, uden at det koster noget. Sådan noget lignende var det vist hr. Agerschou spurgte om.

Jamen vi er jo i fuld gang med en samspils-løsning, og den koster virkelig meget, det er milliardbeløb. Hvis man virkelig for alvor mener – det synes jeg egentlig den her debat kunne give anledning til at spørge om – at vi totalt skulle afskaffe samspilsproblemer, så må jeg gøre opmærksom på, at medmindre de offentlige udgifter skal eksplodere, så kan det kun gå ud over dem, der absolut kun har deres folkepension. Så skal vi afskaffe pensionstillægget, så skal vi afskaffe de personlige tillæg og nøjes med én og kun én folkepension, og den bliver ikke høj, hvis vi ikke skal ud i fuldstændig gro-teske offentlige udgiftsstigninger.

Så jeg synes nok, at det her er . . . nej, jeg skal ikke sige noget om det, men diskussionen hænger altså ikke rigtig sammen.

Så spurgte fru Bente Juncker, om dette er en regelforenklings. Det er rigtigt – det er der andre der har været inde på – at man godt kunne have valgt en anden skala end den hidtidige, altså den, vi har kendt i lang tid. Jeg tror, at for øjeblikket er det klogeste, vi kan gøre over for kommunerne, at bruge den skala, de kender nu. Man kan sige, der er mange satser, men de kender den. Det er en vant og kendt procedure.

Man kunne godt have indført en tretrinsskala og have fået det samme ud af det. Det ville have betydet to ting: Nye regler og dermed en belastning for socialforvaltningerne for det første, og for det andet øgede samspilsproblemer dér, hvor hoppene er.

Jeg har altså valgt at sige, at det tror jeg ikke vi vil gå ind i nu. Det kunne man overveje at gøre på et senere tidspunkt.

Det afgørende tror jeg er, at man bruger den skala, som kommunerne kender. Det har jeg da også forstået er de kommunale repræsentanters ønske.

Det er egentlig også svar til fru Inger Stilling Pedersen, som ønsker at afskaffe den nuværende skala, men vil bevare nogen betaling. Det må

altså betyde, at man ønsker nogle større spring eller – jeg ved ikke, om det er meningen, det er selvfølgelig det mest enkle – at indføre en enhedspris, overhovedet at trække hjemmehjælp ud af hele samspilsbetragtningen og sige, at hjemmehjælp er noget, man betaler ligesom rugbrød og sko. Det er selvfølgelig det endegyldige svar på den indvending.

Så siger fru Inger Stilling Pedersen, at hun er imod, at folk med lave indtægter skal betale. Der var en anden, der sagde det samme – nej, det var vist samme medlem, men bare i et tidligere indlæg.

Jeg bliver nødt til at gøre opmærksom på, at de indtægtskalaer, man har, er baseret på indtægter efter ganske bestemte fradrag. Jeg må henvise til, hvad der står i bekendtgørelsen. Det lyder, når man diskuterer det her, som om man tror, at det er de allerlaveste indkomster, man her har med at gøre. I bekendtgørelse nr. 877 af 21. december 1988 hedder det i § 3:

»I indkomstgrundlaget fradrages for ægtepar før benyttelsen af skalaen i bilaget altid et beløb for hver af ægtefællerne, der svarer til den sociale pensions fulde grundbeløb med fuldt pensionstillæg til samgifte pensionister.«

Først ud fra det, der ligger ud over det, beregner man betaling. Som et eksempel kan jeg nævne, at har man 17.000 kr. i indtægt ud over dette fradrag, kan man komme til at betale 10 kr. i timen, altså 30 kr. om ugen. Så jeg synes nok, at man taler, som om man ikke rigtig kender reglerne. Det, der er fordelene ved at bevare reglerne – dem kan man sagtens kritisere – er altså, at det er kendt stof for socialforvaltningerne, og det tror jeg faktisk ikke man skal kimsede ad.

Jeg ved, at der ude omkring i kommunalbestyrelserne, også i partier, som her totalt har afvist at overveje betaling efter 1. juli, er folk, der meget gerne ser, at vi bevarer en eller anden form for betaling. Derfor skal jeg blot håbe, at behandlingen i Folketingets Socialudvalg vil give folketingsmedlemmerne anledning til at tale med deres kommunale repræsentanter og tænke endnu en gang over, hvad det er, de gør.

(Kort bemærkning).

Tove Niemann (FP):

Jeg vil godt sige til socialministeren, at det må være meget forskellige pensionister, vi taler med. Jeg har aldrig hørt en pensionist, altså en

[Tove Niemann]

bruger, protestere mod den varige gratis hjemmehjælp. Jeg vil godt høre, om der foreligger noget skriftligt materiale fra de brugere, der protesterer mod det.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Det er angående disse skalaer. Nu lyder det så godt, og det er selvfølgelig også helt korrekt, at man har en pension og tillæg. Men ude i virkeligheden møder man folk med en bruttoindtægt på ca. 130.000 kr., der før i tiden skulle betale 58 kr. i timen. Hvis de havde brug for seks timers hjemmehjælp om ugen, gav det en betaling på 1.500 kr. om måneden. Det var realiteten. At det måske er beregnet forkert, skal jeg ikke kunne udtale mig om, men sådan var vilkårene.

Jeg synes, man skal få de laveste satser væk. Det kan godt være, at det giver nogle problemer, men det er en anden side af sagen. Den administration, der skal til for at opkræve 3 kr. og 5 kr. og 7 kr., kan da ikke andet end blive dyr. Det koster vel næsten mere i administration, end man får ind, men det er et andet spørgsmål.

Jeg er parat til at drøfte det i udvalget, men vi går ikke med til at fastholde de nuværende satser. Det kan jeg godt sige helt klart.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Det er fantastisk at høre ministeren. Når Folkeetinget ønsker at løse et samspilsproblem til 100 mio. kr. – de 40 mio. kr. har ministeren tænkt sig at bruge på et andet område – skal vi trues med, at folkepensionen sættes ned til et niveau, som ingen kan forestille sig. Vi bruger 48 mia. kr. til folkepension, og når man så vil løse et lille problem til 100 mio. kr. for at lave et bedre tilbud, skal truslen om, at folkepensionen nedsættes grotesk, hænge over hovedet på os og over hovedet på pensionisterne.

At blive bebrejdet, at man har en holdning, er fantastisk, når ministeren måske havde forventet, at forslaget kunne samle et flertal i Folkeetinget. Det er ikke vores problem, men ministeren kunne komme med et forslag, der kunne samle et flertal. Men at få den trussel, fordi man vil løse et lille problem!

Socialministeren (Aase Olesen):

Jeg skal blot sige til fru Hanne Andersen, at det, jeg sagde om folkepensioner og samspils-løsninger, var et svar til hr. Agerschou, som spurgte, om regeringen mente, at man kunne løse samspilsproblemer, uden at det kostede penge, og det svarede jeg på. Den totale løsning er meget, meget dyr, men dér talte jeg ikke om hjemmehjælpsbetaling.

Glistrup (FP):

Ministeren havde unægtelig den store forargelsens glød i sin stemme, da hun sådan nærmest udelukkede, at der kunne tænkes at være nogen i dette Ting, der mente, at man skulle gå ind for en total løsning af samspilsproblemerne, som ministeren nævnte, men det er der skam. Fremskridtspartiet ønsker at gå ind for en total løsning af samspilsproblemerne.

Så tilføjede ministeren som sin næste skanse: Jamen så bliver folkepensionen jo meget lav. Fremskridtspartiet ønsker, samtidig med at vi går ind for en total løsning af samspilsproblemerne, at forhøje folkepensionen.

Så kommer ministeren og siger: Hvor skal de penge komme fra? Ja, hvad drejer det sig om, 25–30 mia. kr. måske, men alene den næste sag på dagsordenen vil spare os for at skaffe 50–60 mia. kr. ind i statskassen, og så kan vi jo høre, hvad der vil blive sagt fra denne hellige minister, der gerne vil spare, fra Venstres ordfører, og hvem der nu ellers har været heroppe og tale om, at man ikke vil have nogen besparelser fra Fremskridtspartiets side. Dér finder man 50–60 mia. kr., men vel at mærke fra de velbærgede. Vi siger, alle skal have ens pension, og det er det, vi skal behandle under næste punkt.

Socialministeren siger, vi ikke har råd til noget til de almindelige folkepensionister, for folk, som er ministre og departementschefer og biskopper osv., skal have 6–7 gange så meget i pension som andre. Vi siger: Ensartet pension til alle, og det er dér, vejene i allerhøjeste grad skilles.

Men derudover er der jo et væld af steder, hvor vi kan spare. Tænk, hvad vi smider ud til udlandet i form af ambassader og ulandsbistand og flygtninge, til trods for at vi ikke har haft en eneste politisk flygtning i dette land de sidste 3–4–5 år; 13. mia. kr. kan vi uden videre smide ud til flygtningene, og sådan bliver man ved med at kunne smide ud til mindre væsentli-

[Gillstrup]

ge formål. Derfor er der ikke noget mærkeligt i, at ministeren ikke kan finde de 25-30 mia. kr., vi meget gerne skulle bruge ekstra til folkepensionisterne, for man rutter i den grad med penge andre steder. Men det er udelukkende et spørgsmål om, hvorvidt man vil bruge pengene det ene sted eller det andet sted.

Men når vi ser på det forslag, vi har til behandling, er der jo ikke noget mærkeligt i, at ministeren gang på gang har sagt, at hun har mødt mange kommunalbestyrelsesmedlemmer, som synes, at det er et godt forslag. Ja, det er da højst sandsynligt, at primærkommunerne ville spare penge, hvis ministeren kunne få vedtaget sit forslag, men hvad der spares dér, kan meget vel blive givet mangefold ud i amtskommunerne eller af dem, der skal drive og finansiere plejehjem. For det bliver virkningen af, at man ikke giver rundhåndet hjemmehjælp og sørger for, at der er hjemmehjælpere nok i kommunen, bl.a. fra vores arbejdsløshedskø, som regeringen jo nu vil bringe op på over 300.000. Der skal være hjemmehjælpere nok til, at man ikke skal stramme visitationskravene, som ministeren truede med. Så kan vi holde langt flere ældre i langt længere tid i eget hjem, og så sparer vi alt i alt på de offentlige udgifter.

Derfor tror jeg ikke, det er nogen urealistisk vurdering, at ministerens lovforslag i virkeligheden er et forslag om forbrug af flere skattemidler. Men bevares, det er da rigtigt, at på den specielle kasse, som Kommunernes Landsforening repræsenterer, vil der blive sparet nogle penge ved at vedtage ministerens forslag.

Men vi sidder her og skal finde frem til økonomien for den samlede offentlige sektor, og så vejer det altså, rent bortset fra det økonomiske, særdeles tungt for os, at det for folk, der er kommet op i pensionsalderen, betyder enormt meget, at de kan få hjælp og bistand.

Vi ved udmærket, at man har de rige gamle, som ministeren talte om, der måske har nogle penge på en sparekassebog eller kunne tage en prioritet i deres ejendom osv. Men det gør de jo ikke, og det har simpelt hen ikke noget at gøre med økonomiske overvejelser. Nej, de gør det, at de siger: Så må vi hellere selv klare tingene derhjemme, når vi ellers skal betale så og så meget. For dem, der er opdraget i økonomien, som den var for 40-50 år siden, er det jo en formue at skulle betale 3 timers hjemmehjælp hver uge. Man kan sige, det er illusorisk, men sådan er si-

tuationen, og derfor gør vi en god gerning menneskeligt mod de pågældende, når de kan få vedvarende hjemmehjælp, som Folketinget vedtog enstemmigt i juni 1987.

(Kort bemærkning).

Hanne Andersen (S):

Jeg tolkede ministerens svar sådan, at 100 mio. kr. for at løse samspilsproblemerne for pensionister, når det gælder hjemmehjælp, efter ministerens opfattelse heller ikke er særlig mange penge. Det er det jo heller ikke i forhold til udgifterne på folkepensionsområdet, så måske har ministeren et lille hjørne et eller andet sted dybest nede, der også positivt går ind for at afhjælpe samspilsproblemet på hjemmehjælpen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 219:

Forslag til lov om samfundssolidaritet hos de offentligt ansatte.

Af Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 9/3 89).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 12 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

12) Første behandling af lovforslag nr. L 222:

Forslag til lov om begrænsning af antallet af offentligt ansatte.

Af Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 16/3 89).

Lovforslagene sattes til forhandling.